

Саксонські хроніки. Земля у вогні. Книга 5

КУПИТИ

Про книгу

Після короткого періоду затишшя і процвітання в англійські королівства приходить нова біда. Смертельно хворий Альфред змушений чинити опір переважним силам данів, що грабують і палять Вессекс та Мерсію. Вкотре прийшовши йому на допомогу, Утред відмовляється зв'язувати себе новою присягою на вірність, цього разу синові короля, етелінгу Едварду, покидає колишній дім і вирушає на північ — до старих друзів і до ворогів, з якими мусить укласти союз. Але вийде інакше...

*«Земля у вогні»
присвячується Алану та Джен Раст*

Дещо про географічні назви

Гохелея — с. Гоклі, графство Ессекс

Гумбр — р. Гамбер

Годельмінгум — Годальмінг, графство Суррей

Думнок — с. Данвіч (сьогодні більшою частиною затоплене), графство Саффолк

Зеґге — вигаданий фризький острів

Іппе — Еппінг, графство Ессекс

Іст-Саксія — графство Ессекс

Лекелад — Лечлейд, графство Глостершир

Ліккельфельд — Лічфілд, графство Стаффордшир

Сільсестр — с. Сільчестер, графство Гемпшир

Торні — о. Торні, якого більше нема. Він був розташований у районі залізничної станції Вест-Дрейтон, що в передмісті Лондона, неподалік аеропорту Гітроу

Фарне — острови Фарне, графство Нортумберленд

Фірінгамм — Фарнем, графство Суррей

Частина перша

Воєвода

Пролог

Нещодавно я побував в одному монастирі. Вже не згадаю, де саме, пам'ятаю лишень, що на теренах колишньої Мерсії. Я вертався додому з дюжиною вояків, стояв мокрий зимовий день, і нам не хотілося нічого, крім даху над головою, їжі та тепла, але ченці сполохалися так, наче під брамою їм зібралася ватага норманів. Під їхніми мурами стояв Утред Беббанбурзький, і така вже повелася за мною слава, що вони подумали, ніби я прибув їх вирізати.

— Я хочу хліба, — нарешті повідомив їх я, — сиру, якщо є, та елю. Відтак кинув на долівку трохи грошей.

— Хліба, сиру, елю й теплу постіль. Більше не прошу!

На ранок періщив такий дощ, мовби настав кінець світу, тож довелося чекати, доки буря вгамується. Я блукав монастирем і зайшов у вогкий коридор, у якому трійця висушених монахів переписували сувої. Наглядав за роботою старший чернець: сивий, злий, буркотливий. Поверх ряс на ньому була хутряна накидка, а в руці він тримав шкіряний батіжок, щоб, звісно, заохочувати писарів працювати старанніше.

— Їх не можна відривати від роботи, пане, — насмілився він дорікнути мені, сидячи на ослінці біля жаровні, тепло якої не досягало трьох писців.

— У вас нужники брудні, — звернувся я до нього, — а тобі, я бачу, нема чим себе зайняти.

Старий чернець замовк, а я зазирнув через плече на роботу замазаних чорнилами писарів.

Один із них, юнак з обвислим обличчям, тлустими губами та здоровенним наростом на шиї, переписував житіє святого К'ярана, де йшлося про те, як вовк, борсук і лис допомогли тому побудувати церкву в Ірландії; і якщо небо-рака сам вірив у ці нісенітниці, він не просто мав вигляд телепня, а й був ним.

Другий виконував кориснішу роботу, переписуючи земельну грамоту — ймовірно, підроблену. В монастирях чудово вміють вигадувати древні дарчі грамоти, буцімто в давнину якийсь напівзабутий король надав церкві багаті угіддя, і тому законний власник повинен або звільнити землі, або ж сплатити чимале відшкодування. Якось такий фокус пробували провести й зі мною. До мене прийшов піп з документами, на які я тільки насцяв, а тоді виставив два десятки вояків на спірній ділянці й відправив єпископу звістку, що коли той так хоче моєї землі, хай прийде і забере її. Так він і не об'явився. Народ змалку привчають, що шлях до успіху — в тяжкій праці та ощадливості, але це така сама маячня, як і казки про борсука, лиса та вовка, що збудували церкву. Щоб бути багатим, треба стати християнським попом або ігуменом у монастирі, отримавши від небес благословення брехати, красти й баришувати собі на догоду.

Третій чернець переписував літопис. Я відвів його перо вбік, аби краще бачити написане.

— Пане, ви вмієте читати? — промовив старий монах так, аби це прозвучало як безневинне запитання, та я вловив насмішку в його голосі.

— «Того року, — почав я вголос, — у Вессекс повернулася страшна поганська сила, не бачена доти навала, що чинила розбої по всій землі, обираючи народ Господній. Однак з ласки Господа нашого Ісуса Христа на порятунок поспішив лорд Етельред Мерсійський, що привів свою дружину під Фірінгамм і розбив язичників дощенту».

Тицьнувши пальцем у текст, я запитав у писаря:

— В якому році це було?

— У році Господа нашого 892-му, пане, — налякано пробелькотів він.

— А це що таке? — спитав я, прогортаючи сторінки книги, яку він переписував.

— «Аннали», — відказав за молодого старший чернець. — «Аннали Мерсії». Це єдиний примірник, пане, з якого ми робимо новий.

Проглядаючи свіжосписану сторінку, я спитав обурено:

— То Вессекс врятував Етельред?

— Так, — відповів старий монах, — з Божою поміччю.

— Божою?! — гарикнув я. — З моєю поміччю! Ту битву виграв я, а не Етельред!

Монахи принишкли, мовчки дивлячись на мене. Зайшов один з моїх войовників і з усмішкою, що відкривала рот з небагатьма зубами, сперся на одвірок.

— Я був при Фірінгаммі! — вигукнув я, вихопив єдиний примірник «Анналів Мерсії» та прогортав цупкі сторінки. Етельред, Етельред, Етельред... і жодної згадки про Утреда, всього кілька слів про Альфреда, ніде — про Етельфледу, скрізь тільки Етельред. Я перегорнув на сторінку, де йшлося про події після Фірінгамма.

— «Того-таки року, — зачитав я вголос, — із ласки нашого Господа лорд Етельред та етелінг Едвард повели військо мерсійське в Бемфлеот, де Етельред розбив поганські сили й здобув великі багатства», — я зиркнув на старого: — То військо повели Етельред та Едвард?

— Так там сказано, пане, — говорив він налякано, від його погорди не залишилося й сліду.

— Його повів я, лайдаче ти такий! — промовив я, схопив списані пергаменти і разом з оригіналом «Анналів» поніс до жаровні.

— Ні! — скрикнув старий.

— Це все брехня, — промовив я.

Він заспокійливо підняв руку.

— Цілих сорок років, пане, — сумирно проказав дідуган, — ми зберігали й накопичували записи. Це історія нашого народу! Єдиний примірник!

— Це все брехня, — повторив я. — Я був там, на пагорку перед Фірінгаммом і в рову під Бемфлеотом. А ти?

— Тоді я був ще дитям, пане, — відповів він.

Налякано скрикнувши, коли я пошпурив рукописи у вогонь, він кинувся їх рятувати, за що отримав від мене по руках.

— Я був там, — ще раз повторив я, дивлячись, як чорніють і закручуються аркуші, коли ясне полум'я торкнулося їхніх країв. — Я був там.

— Сорок років праці! — у розпачі провив чернець.

— Коли хочете знати, як воно було, — сказав я, — приїздіть до мене в Беббанбург, і я розкажу вам усю правду.

Вони не об'явилися. Ще б пак.

Та я справді був при Фірінгаммі, й це лише початок історії.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ